

Гласът на България- фактор в глобалната политика

България има потенциал да има силна позиция на европейско ниво, но трябва да преодолеем представата си, че сме „малка бедна страна“. Въпрос и на наше решение е дали гласът ни ще се чува. Ако българското правителство (което и да е то) успее да види възможностите в проблемните за страната ни области както във вътрешната, така и във външната политика, може да обърне минусите в плюсове. Има поне три външнополитически теми, по които гласът на България може да се чува.

Първо, това е **мястото на България в Европа**. Сами трябва да предприемем стъпки, за да излезем от маргиналната си позиция в Европейския съюз. България продължава да стои в периферията и да чака „големите“ европейски страни да се разберат помежду си за решенията на проблеми, които също ни засягат. Вече 10 години след присъединяването си все още гледаме на ЕС като на „те“, а не като на „ние“. За жалост често не успяваме да видим голямата картина и ролята, която можем да играем там. България има на какво да заложим за извоюване на по-силна позиция, но трябва да идентифицира силните си страни и да започне да се възползва от тях.

На второ място са **отношенията със съседите ни и най-вече с Турция**. Трябва да полагаме повече усилия в политиките си в региона. Ние оставяме впечатлението, че или сме скептично настроени към съседните държави, или сме незаинтересовани да влагаме ресурси в отношенията с тях. И в двата случая не само губим възможност за сътрудничество и влияние, но и пренебрегваме опасностите, които може да крие безучастността ни в региона, особено по отношение на Западните Балкани. Що се отнася до Турция, България е добре да води активна и целенасочена политика, съвместно с останалите европейски държави. Миграционната криза трябва да ни послужи като сигнал за опасността, която крие евентуалната конфронтация с Турция. Споделената граница ни излага на по-голяма опасност от повечето европейски страни, но и ни дава по-голям потенциал да играем водеща роля в преговорите с южната ни съседка. България не може да си позволи да има лоши отношения с Турция. В този смисъл историята трябва да се помни, но историческите вражди трябва да се преодолеят.

Тук следва и третият външнополитически аспект - **отношенията с Русия и САЩ**. Ние сякаш все още гледаме на света през призмата на Студената война, опитваме се да водим уж балансирана политика спрямо двете страни, но вътре в обществото съществува дълбока разделителната линия про- и анти- Русия или САЩ. Често си позволяваме да проявяваме отношение на харесване или нехаресване, когато различните външнополитически въпроси изискват самостоятелен подход. България трябва да надживее нуждата от покровител и да спре да губи енергия и време в полемиката за избора на такъв. С присъединяването ни през 2007 г. към ЕС ние направихме своя избор. Сега е време да надмогнем локалното си мислене и да защитим този си избор в дебата за бъдещето на Европа.

Безспорно гласът на България в глобалния свят може да бъде чут като част от гласа на Европа, но е време България да има такъв глас на европейско ниво. Ако не се

възползваме от шанса, който Председателството на ЕС ни дава през 2018 г., да заемем лидерска позиция поне по въпросите от общоевропейско значение, които пряко ни касаят, може дълго след това да нямаме този шанс.

Деница Йотова,

Европейски съвет за външна политика